

PATEIKTŲ REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS¹

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
1. Savivaldybėse nėra aiškiai nustatytų kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkų, kurios reglamentuotų šiame procese dalyvaujančių subjektų – mero, savivaldybės kontrolieriaus, administracijos vadovo, darbuotojų ir jų tiesioginių vadovų – teises, pareigas, atsakomybę ir veiksmų koordinavimą. Nustatyta, kad kai kurios savivaldybės nepaiso imperatyvių teisės aktų nuostatų, susijusių su kvalifikacijos tobulinimo planavimu. Tai sudaro sąlygas savavališkiems sprendimams, kurie nėra pagrįsti aiškiais kriterijais ar objektyviu poreikiu ir	1. Įtvirtinti aiškią kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarką, kurios nuostatos taip pat reglamentuotų metinio kvalifikacijos tobulinimo plano sudarymo ir įgyvendinimo tvarką; 2. Metiniuose kvalifikacijos tobulinimo planuose išskirti švietimo ir mokymo paslaugas, planuojamas įsigyti vykdant viešąjį pirkimą; 3. Vidinėse kvalifikacijos tobulinimo tvarkose numatyti konkrečius terminus pirkimo paraiškoms pateikti, kai nustatomas papildomas, t. y. į metinį kvalifikacijos planą neįtrauktas, poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas (pavyzdžiui, ne	1. Atsižvelgiant į antikorupcinio vertinimo metu nustatytus teisinio reglamentavimo trūkumus ir pateiktus argumentus, įvertinus kritinę antikorupcinę pastabą bei jos pasiūlymą, buvo peržiūrėti teisės aktai, reglamentuojantys kvalifikacijos tobulinimą. Pagal galiojančią reglamentavimą yra patvirtintas 2026 metų Druskininkų savivaldybės administracijos karjeros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos tobulinimo planas. https://teisineinformacija.lt/druskininkai/document/44580?version=1 2. Planuojama peržiūrėti galiojančią patvirtintą 2026 metų kvalifikacijos tobulinimo planą ir pagal poreikį jį patobulinti. 3. Galiojantys teisės aktai tokio detalumo ir išankstinio planavimo pareigos nenustato. Praktikoje papildomų mokymų poreikis dažnai paašškėja einamaisiais metais, reaguojant į aktualijas, darbuotojų turimas kompetencijas. Naujas reikalavimas praktikoje sudarytų neproporcingai didelę administracinę naštą administracijos darbuotojams ir už kvalifikacijos kėlimo organizavimą atsakingiems specialistams. 4. Įstaigos vadovas metinių vertinimų metu teikia siūlymus dėl mokymų, atsižvelgiant į kompetencijas. Taip pat ir skyrių vedėjai raštu (el. pašto priemone) teikia siūlymus įstaigos vadovui dėl savo	

¹ Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės pateiktų rekomendacinio pobūdžio pasiūlymų įgyvendinimą ar numatomą įgyvendinimą ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos prašome paskelbti savo interneto svetainėje ir pateikti STT nuorodą į informaciją.

didina riziką, kad viešieji pirkimai bus vykdomi formaliai, be skaidraus planavimo ir tiekėjų atrankos pagrindimo, sudarant prielaidas korupciniams susitarimams ir interesų konfliktams (<i>motyvai išdėstyti 3.1. poskyryje</i>).	vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki atitinkamo kalendorinio metų ketvirčio pradžios pateikti papildomus mokymų poreikius, t. y. užpildyti pirkimo iniciatoriaus paraišką-užduotį); 4. Užtikrinti, kad poreikis pirkti švietimo ir mokymo paslaugas būtų motyvuojamas ir pagrindžiamas raštu (t. y. teikiamas, esant tiesioginio vadovo motyvuotam siūlymui, kurį patvirtina administracijos direktorius, arba mokymų pirkimas numatytas kvalifikacijos tobulinimo plane ar pan.).	arba jam pavaldžių specialistų atitinkamų mokymų poreikio, gavęs sutikimą inicijuoja mokymų reikiamas pirkimų procedūras. Planuojama peržiūrėti mokymų poreikio teikimo ir derinimo procesus.	
2. Rinkos tyrimo procedūrų vidaus reglamentavimo neapibrėžtumas sudaro sąlygas pirkimų iniciatoriams galimai neskaidriai ruošti pirkimams, vengti objektyvaus rinkos vertinimo ir dokumentavimo, o tai didina neformalių	5. Atsisakyti rinkos tyrimo atlikimo rengiantis pirkimui išimčių ir nustatyti pareigą visais pirkimų atvejais atlikti rinkos tyrimą, leidžiant iniciatoriui pasirinkti tyrimo formą bei apimtį, atsižvelgiant į pirkimo vertę. 6. Nustatyti rinkos tyrimo rezultatų dokumentavimo,	5. Į pasiūlymą planuojama atsižvelgti iš dalies. DSA atkreipia dėmesį, kad Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau– VPT) interneto svetainėje skelbiama, kad ji susipažinusi su STT 2022 m. gegužės 30 d. raštu Nr. 4-01-4534 „Dėl korupcijos rizikos analizės išvados viešųjų pirkimų procesuose“ pateikta Korupcijos rizikos analizės išvada VŠĮ Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės, VŠĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės ir VŠĮ Utenos ligoninės viešųjų pirkimų procesuose (toliau– Išvada) ir Išvadoje VPT pateiktu rekomendacinio pobūdžio pasiūlymu siekiant sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką procesuose: „Viešųjų pirkimų tarnybai svarstyti dėl rinkos tyrimų atlikimo gairių parengimo“, atsisakė rengti rinkos tyrimo gaires.	

susitarimų su tiekėjais bei interesų konflikto riziką (motyvai išdėstyti 3.3. poskyryje).	registravimo ir saugojimo reikalavimus. 7. Pirkimo inicijavimo paraiškoje fiksuoti duomenis apie atlikto rinkos tyrimo rezultatus tokia apimtimi (pvz. nurodant dokumento, kuriame užfiksuotas atlikto rinkos tyrimo rezultatas, data ir numeris arba kur saugoma informacija apie atlikta rinkos tyrimą), kad rinkos tyrimo rezultatai būtų nesudėtingai atsekami.	VPT atsakyme nurodoma, <..> kad rinkos tyrimas (kaip, beje ir poreikių tyrimas) yra itin svarbi pasirengimo pirkimui dalis, nepaisant to, <i>kad Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nėra įtvirtinta nei tokia sąvoka ar procedūra, nei jos atlikimo tvarka ar privalomumas.</i> Atsakyme taip pat nurodoma, kad priklausomai nuo pirkimo objekto rinkos tyrimo apimtis ir nagrinėjami klausimai gali skirtis, todėl nėra įmanoma parengti visiems atvejams tinkančios „formos“ ar „tvarkos“, juo labiau, kad rinkos tyrimo metu turi būti siekiama išsiaiškinti pirkimo dokumentams parengti ir tinkamai pirkimo strategijai parinkti reikalinga informacija, <i>o ne siekti užpildyti („iforminti“) kokios nors nustatytos formos dokumentą.</i> Atsižvelgiant į VPT nurodytus argumentus, galiojantį teisinį reglamentavimą, taip pat pirkimo objekto savybes ne visais pirkimų atvejais rinkos tyrimas yra tikslingas, o jo atlikimas iš esmės būtų formalumas, nesukuriantis pridėtinės vertės, pavyzdžiui, perkant: 1) šilumos energiją. Šilumos energija PO gali aprūpinti tik konkrečiame teritoriniame šilumos tiekimo tinkle veiklą vykdančias tiekėjas, konkrečiu atveju, Druskininkų savivaldybės teritorijoje veikiantis tiekėjas – UAB „Litesko“. Pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos tinklalapyje viešai skelbiamą informaciją apie licencijų turėtojus², nurodyta, kad UAB „Litesko“ licencija išduota tiekti šilumą Druskininkų miesto, Leipalingio miestelio, Viečiūnų kaimo (Druskininkų savivaldybė). Taigi, šiuo atveju yra vienas konkretus tiekėjas, pirkimo objektas nespecifinis, ir rinkos tyrimas	
--	---	--	--

² UAB „Litesko“ licencija Nr. L4-ŠT-27, pakeista licencijos teritorija 2025 m. kovo 28 d. nutarimu [Nr. O3E-416](#)

Licencija išduota tiekti šilumą Druskininkų miesto, Leipalingio miestelio, Viečiūnų kaimo (Druskininkų savivaldybė), išskyrus kitose atitinkamų savivaldybių ar Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išduotose licencijose apibrėžtas teritorijas.

		būtų atliekas konsultuojantis su tiekėju, su kuriuo ir bus sudaroma sutartis. 2) parengto projekto keitimą. Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 42 punktas numato, kad projektas keičiamas sudarius papildomą sutartį su projektuotoju ir statytojui patvirtinus papildomą techninę užduotį. Statinio architektui (architektūros kūrinio autoriui) sutikus (šio reglamento 41 punkte nurodyta tvarka, projekto keitimus ir (ar) papildymus atlieka projektą parengęs projektuotojas parengdamas naujos laidos projektą ar projekto sprendinių dokumentą (-us)³. Šiuo atveju taip pat yra konkretus tiekėjas, t.y. projektą parengęs projektuotojas, kuris gali atlikti projekto keitimą. Rinkos tyrimą realiai įmanoma atlikti vertinant tiekėjo, su kuriuo ir bus sudaroma sutartis, pateiktą informaciją; 3) VPI 71 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad neskelbiamų derybų būdu paslaugos taip pat gali būti perkamos po projekto konkurso, vykdyto laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, jeigu pirkimo sutartis sudaroma pagal projekto konkurse nustatytas taisykles ir perkama iš projekto konkurso laimėtojo arba vieno iš jų. Pastaruoju atveju į derybas kviečiami visi laimėtojai. Projekto konkursas paprastai yra organizuojamas kaip dalis procedūros, kuria siekiama sudaryti paslaugų pirkimo sutartį, t.y. skelbiamas atviras konkursas, jo metu atrenkamas tiekėjas (-ai), ir jo pasiūlytas planas ar projektas, vėliau iš laimėtojo perkamos paslaugos. Vadinasi, rinkos tyrimą būtų privaloma atlikti atrinkus tiekėją, prieš kviečiant jį į derybas, t.y. pirkimo procedūrų metu. Atsižvelgdama į galiojantį teisinį reglamentavimą, Viešųjų pirkimų tarnybos Viešųjų pirkimų ir pirkimų organizavimo bei vidaus	
--	--	--	--

³ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/ad75ac40a7dd11e69ad4c8713b612d0f/asr>

		kontrolės rekomendacijas, įvertinusi turimus žmogiškuosius, finansinius išteklius ir galimas rizikas, DSA patikslins Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. V35-689 „Dėl Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo tvirtinimo“ nuostatas, susijusias su rinkos tyrimų atlikimu ir numatys, kad Pirkimo iniciatorius, prieš inicijuodamas konkretaus pirkimo procedūras, atlieka Rinkos tyrimą, išskyrus atvejus kai: 1) pirkimo vertė neviršija 5000,00 (penkių tūkstančių) Eur be PVM; 2) pirkimas atliekamas naudojantis CPO elektroniniu katalogu; 3) pirkimas atliekamas skubos tvarka; 4) pirkimas atliekamas iš konkretaus tiekėjo vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų ar kituose teisės aktuose numatytais atvejais; 5) pirkimo vertė (skaičiuotina kaina) nustatoma vadovaujantis teisės aktais ir (ar) patvirtintomis rekomendacijomis; Tais atvejais, kai Rinkos tyrimas atliekamas: 1) pirkimams, kurių vertė viršija 5000,00 (penkis tūkstančius) Eur be PVM, Rinkos tyrimo formą bei apimtį pasirenka pirkimo iniciatorius; 2) pirkimams, kurių vertė viršija 15 000,00 (penkiolika tūkstančių) Eur be PVM užpildant nustatytos formos dokumentą. 6. Į pasiūlymą planuojama atsižvelgti. DSA patikslins Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. V35-689 „Dėl Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo tvirtinimo“ nuostatas, ir numatys, kad Rinkos tyrimo rezultatai suvedami, rinkos tyrimo dokumentai ir jų priedai saugomi Pirkimų valdymo sistemoje. 7. Pasiūlymas įgyvendintas Vadovaujantis Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto	
--	--	--	--

		Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. V35-689 „Dėl Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo tvirtinimo“ 23 punktu, duomenys apie atlikto rinkos tyrimo rezultatus suvedami Pirkimų valdymo sistemos Inicijavimo paraiškos formos dalyje „Tiekėjai“, rinkos tyrimo dokumentai ir jų priedai įkeliami Inicijavimo dalyje „Dokumentai“.	
3. Sudaromi viešojo pirkimo dokumentai gali būti palankesni iš anksto žinomiems tiekėjams. Nepakankama interesų konfliktų, kai tiekėjais tampa asmenys, tiesiogiai ar netiesiogiai pavaldumo santykiais susiję su savivaldybe, kontrolė kelia korupcijos rizikas, susijusias su galimais interesų konfliktais, piktnaudžiavimu, tiekėjų protegavimu ir neskaidria konkurencija (<i>motyvai išdėstyti 3.4. poskyryje</i>).	8. Pirkimo inicijavimo paraiškoje arba rengiamuose pirkimo dokumentuose aiškiai formuluoti, kai perkamoms švietimo ir mokymo paslaugos suteikti bus skiriamos patalpos, reikalinga įranga ar pan. iš savivaldybei turimų resursų, tokiu būdu tiekėjams sudarant vienodas sąlygas viešojo pirkimo vykdymo metu. 9. Užtikrinti, kad rengiamuose pirkimo dokumentuose visais atvejais būtų nurodoma pirkimui skiriama vertė tiek be PVM, tiek su PVM, taip pat užtikrinti, kad tiekėjams, kurie yra ne PVM mokėtojai, nebūtų mokama pirkimo kainos dalis, skirta PVM mokesčiui apmokėti. 10. Nustatyti papildomas arba sustiprinti esamas	8. Į siūlymą planuojama atsižvelgti. Atsižvelgiant į tai, kad pastabos pateiktos konkrečiam švietimo ir mokymo paslaugų pirkimui, t. y. tik apibrėžtam pirkimo objektui, bendrų nuostatų įtraukimas į Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašą būtų netikslingas. Tokios nuostatos būtų per daug specifinės ir pritaikytos išimtinai šiam pirkimui, todėl negalėtų būti universaliai taikomos kitiems pirkimo objektams. Be to, bendrų nuostatų įtvirtinimas galėtų sukelti interpretavimo neaiškumų ateities pirkimuose, kurių pobūdis, apimtis ar reikalavimai skirtųsi nuo šio konkretaus atvejo. Taip pat, detalios, bet nebūtinės įforminimo tvarkos nustatymas gali sukelti ginčų dėl formalių procedūrų laikymosi, net jei paslaugos faktiškai suteiktos tinkamai. Atsižvelgiant į tai, DSA parengs švietimo ir mokymo paslaugų pirkimų atmintinę, su kuria supažindins Pirkimo proceso dalyvius, siekiant užtikrinti vieningą praktiką visuose vykdomuose švietimo ir mokymo paslaugų pirkimuose.	

	vidaus kontrolės priemonės, siekiant užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams, kai viešuosiuose pirkimuose dalyvauja tiekėjai, susiję su savivaldybę ar jos įstaigomis.	9. Šios rekomendacijos nėra galimybės įgyvendinti: i) dėl galiojančios praktikos ir VPT išaiškinimų; ii) dėl CPO.LT kataloge esančių nustatymų. DSA, atkreipia dėmesį, kad Viešųjų pirkimų tarnybos pateiktame paaiškinime, kaip vertinti pasiūlymus, kai tiekėjų statusas pagal PVM mokėjimą yra nevienodas, nurodyta, kad <...> Pagrindinė taisyklė, kurią reikia taikyti – pirkimo vykdytojas turi atsižvelgti į tai, <i>kokia bus galutinė lėšų suma išleista viešajam pirkimui</i>, įskaitant ir dėl sutarties sudarymo su viešojo pirkimo laimėtoju jo paties įgyjamas mokestines prievoles (ar teises). Taip pat nurodyta, kad kai pirkime dalyvauja tiekėjai, kurie turi skirtingą statusą - PVM mokėtojai ir ne PVM mokėtojai - pirkimo vykdytojas pasiūlymus vertina, kaip minėta, atsižvelgdamas į <i>galutinę lėšų sumą, kurią jis išleis</i>⁴. Taigi, perkančioji organizacija, tais atvejais, kai tiekėjas nėra PVM mokėtojas, sumokėdama jam kainos dalį, skirtą PVM mokesčiui apmokėti, nepažeidžia nei viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nei Viešųjų pirkimų tarnybos formuojamos praktikos. Atsižvelgiant į tai, kad minėtu Viešųjų pirkimų tarnybos išaiškinimu paprastai vadovaujasi visos perkančiosios organizacijos, todėl įpareigojimas nustatyti naujas taisykles, ar išimtis tik tam tikroms (šiuo atveju tikrintoms perkančiosioms organizacijoms) sudaro prielaidas nevienodam viešųjų pirkimų praktikos formavimui, neužtikrintų teisės aiškumo, teisinio tikrumo bei lygiateisiškumo principų. Be to, toks selektyvus įpareigojimų taikymas didintų teisinių ginčų riziką, nenuoseklią viešųjų pirkimų praktiką bei skirtingą tų pačių teisės normų taikymą ir aiškinimą priklausomai nuo perkančiosios organizacijos.	
--	---	---	--

⁴<https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/115005730785-Kaip-vertinti-pasi%C5%ABlymus-kai-tiek%C4%97j%C5%B3-statusas-pagal-PVM-mok%C4%97jim%C4%85-yra-nevienodas>

		Taip pat paaiškiname, kad šios rekomendacijos įgyvendinti nėra galimybės pirkimams, kurie vykdomi teikiant užsakymus naudojantis CPO.LT katalogu. Šio katalogo moduluose nurodyti galima tik maksimalią kainą Eur su PVM. Pvz. <...> Užsakovo maksimalus biudžetas (su PVM):<...> Maksimali kaina visai paslaugų apimčiai (Eur su PVM). Be to, Viešųjų pirkimų tarnybos parengtų atviro konkurso bendrųjų sąlygų⁵ 13.4 punkte nurodyta, kad <....> Jei perkančioji organizacija pati turi sumokėti PVM į valstybės biudžetą už įsigytą pirkimo objektą, šis mokestis įskaičiuojamas į pasiūlymo kainą (jeigu tiekėjas jo neįskaičiavo pateikiant pasiūlymą, pasiūlymų palyginimo tikslais įskaičiuoja pati perkančioji organizacija). Į pasiūlymo kainą privalo būti įskaičiuoti visi mokesčiai bei visos kitos tiekėjo patirtos ir (ar) galimos patirti tiesioginės ir netiesioginės išlaidos ir mokesčiai, susiję su pirkimo objektu (išskyrus tuos atvejus, kai pirkimo dokumentuose aiškiai nurodyta, kad tam tikros konkrečios išlaidos neturi būti įskaičiuotos į sutarties kainą). 10. Atsižvelgiant į tai, kad STT atliktos analizės metu, rizika dėl galimų interesų konfliktų valdymo nenustatyta, papildomų vidaus kontrolės priemonių nenumatoma.	
8. Kitos antikorupcinės pastabos			
4. Analizuotose savivaldybėse vyrauja praktika švietimo ir mokymo paslaugas įsigyti neskelbiamos apklausos būdu, kreipiantis į vieną tiekėją, nerengiant viešojo	11. Siekiant skatinti konkurenciją ir užtikrinti racionalų lėšų panaudojimą, savivaldybės viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėse numatyti mažos vertės	11. Į pasiūlymą planuojama atsižvelgti. DSA atsižvelgdama į savo veiklos specifiką, galimas rizikas, bei įvertinusi tai, kad darbuotojų mokymo, edukacinių paslaugų (seminarų, praktinių mokymų, pranešimų) pirkimų atlikimas kitais būdais kurtų neproporcingą administracinę naštą, DSA patikslins Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašą, patvirtintą Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. liepos 20 d.	

⁵ https://vpt.lrv.lt/lt/metodine-pagalba/pirkimu-vykdytojams_3/pavyzdiniai-dokumentai-3/atviro-konkurso-salygos/

pirkimo dokumentų ir sudarant žodines sutartis. Tokia praktika, nors leidžiama teisės aktu, tačiau gali kelti neteisėtų susitarimų ir subjektyvių sprendimų rizikas (motyvai išdėstyti 3.2. poskyryje).	pirkimo vykdymo neskelbiamos apklausos būdu (žodžiu ar raštu) sąlygas, numatant minimalų tiekėjų skaičių, į kuriuos turi būti kreipiamasi, kai tai leidžia paslaugos pobūdis ir rinka. 12. Tais atvejais, kai švietimo ir mokymo paslaugos įsigyjamos neskelbiamos apklausos būdu ir nėra rengiami pirkimo dokumentai, užtikrinti, kad pirkimo inicijavimo paraiškose aiškiai būtų apibrėžtas pirkimo objektas ir jo pagrindiniai parametrai. 13. Pirkimo inicijavimo paraiškoje, pirkimo pagrindimo skiltyje arba kituose vidiniuose dokumentuose nurodyti faktines, nuo organizacijos nepriklausančias aplinkybes, kurios turi tiesioginį priežastinį ryšį su skubių pirkimų vykdymo būtinybe, neskelbiamos apklausos būdo pasirinkimu	įsakymu Nr. V35-689 Nr. V35-689 „Dėl Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašo tvirtinimo“, nuostatas ir numatys, <i>kad vykdant mažos vertės pirkimą, kurio numatoma sudaryti sutarties vertė yra didesnė kaip 10 000 (dešimt tūkstančių) Eur be PVM ir jis atliekamas neskelbiamos apklausos būdu, apklausa vykdoma raštu ir į pirkimą kviečiami (arba apklausiami) ne mažiau kaip 3 (trys) tiekėjai (kai įvertinus pirkimo ypatumus gali būti kreipiamasi į kelis tiekėjus).</i> 12. Į pasiūlymą planuojama atsižvelgti. DSA parengs švietimo ir mokymo paslaugų pirkimų atmintinę, bei su ja supažindins Pirkimo proceso dalyvius, siekiant užtikrinti vieningą praktiką visuose vykdomuose švietimo ir mokymo paslaugų pirkimuose. 13. Pasiūlymą netikslinga įgyvendinti. DSA pažymi, kad tiekėjas (lektorius) paprastai pasirenkamas atsižvelgiant į: i) jo turimą profesinę patirtį organizuojant ir vedant mokymus būtent toje srityje; ii) tai, ar tiekėjo (lektoriaus) kompetencijos ir ekspertinės žinios tiesiogiai atitinka planuojamų mokymų tematiką ir organizacijos poreikius; ii) ar tiekėjas (lektorius) turi praktinės patirties, leidžiančios mokymų turinį pritaikyti konkrečiai darbuotojų auditorijai; iii) tai, ar ankstesnė tiekėjo (lektoriaus) veikla, reputacija ir (ar) rekomendacijos patvirtina teikiamų paslaugų kokybę ir patikimumą; iii) tai, kad kiti tiekėjai (lektoriai) neturi analogiškos patirties, kompetencijos ar specializacijos konkrečioje temoje. Atvejus, kada gali būti vykdoma neskelbiama apklausa numato Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo⁶ nuostatos, o atvejus kada supaprastintų pirkimų atvejais pirkimas gali būti vykdomas neskelbiamų derybų būdu numato Viešųjų pirkimų įstatymo 71	
--	---	---	--

⁶ Aprašas patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Viešųjų pirkimų tarnybos 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 1S-238 redakcija)

	ir (ar) vieno tiekėjo kvietimu dalyvauti pirkime.	straipsnio 6 dalis⁷, todėl papildomas šių nuostatų detalizavimas ar perrašymas vidaus tvarkoje nėra būtinas. Be to, Viešųjų pirkimų įstatymo 71 straipsnio komentare⁸ nurodyta, kad neskelbiamos derybos gali būti vykdomos pagal VPI 71 straipsnio 6 dalies 5 punktą, esant šioms sąlygoms kartu: • <i>pirkimo objektas yra mokymų ir konferencijų paslaugos.</i> Mokymai ir konferencijos yra suprantami kaip būdai, kuriais perduodamos žinios, informacija, patirtis ir naujausios tendencijos klausytojams aktualiomis temomis. Mokymai ir konferencijos organizuojami kaip renginiai, į kuriuos kviečiami klausytojai bei lektoriai, kurie perduoda žinias, informaciją, patirtį; • pirkimo objektas yra skirtas teisėjams, prokurorams, profesinės karo tarnybos kariams, <i>perkančiosios organizacijos valstybės tarnautojams ir (arba) pagal darbo sutartį dirbantiems darbuotojams.</i> Taigi, asmenų, kuriems teikiamos mokymų ir (ar) konferencijų paslaugos, yra gana platus, siekiama, kad visiems viešajame sektoriuje dirbantiems fiziniams asmenims šios paslaugos būtų perkamos neskelbiamų derybų būdu. Atsižvelgiant į tai, yra aktualu, kad žiniomis, informacija ir patirtimi <i>dalintųsi būtent konkrečios srities specialistas, kurio konkretus dalyvavimas suteikia vertę dėl to asmens žinių, patirties, todėl kreipiamasi neskelbiamų derybų būdu į šį subjektą (lektorių) dėl paslaugų teikimo.</i> Atsižvelgiant į tai, kad tiek pačiame Viešųjų pirkimų įstatyme, tiek jo komentare aiškiai įvardinti neskelbiamos apklausos ir neskelbiamų derybų atvejai, <i>pateiktas pagrindimas / argumentai dėl tiekėjo (lektoriaus) pasirinkimo,</i> papildomas nurodytų sąlygų, tiekėjo (lektoriaus) pasirinkimo pagrindimo perkėlimas į Pirkimo inicijavimo paraišką ar kitus pirkimo dokumentus nėra teisiškai	
--	--	---	--

⁷ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.C54AFFAA7622/asr>

⁸ <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360016427159--71-straipsnis-Neskelbiam%C5%B3-deryb%C5%B3-s%C4%85lygos>

		būtinai, proporcingas ar pagrįstas, nes toks reikalavimas dubliuotų jau galiojančiame teisiniame reguliavime nustatytas ir aiškiai apibrėžtas sąlygas.	
5. Teisinio reguliavimo trūkumai bei sutartinių įforminimo reikalavimų nesilaikymas sudaro prielaidas neskaidriam paslaugų teikimo fiksavimui ar jo nevykdymui. Tokia praktika iškreipia projektų rezultatus, apsunkina viešųjų lėšų panaudojimo kontrolę ir didina piktnaudžiavimo bei atsakomybės vengimo rizikas (<i>motyvai išdėstyti 3.5. poskyryje</i>).	14. Parengtoje kvalifikacijos tobulinimo organizavimo tvarkoje įtvirtinti informacijos apie valstybės tarnautojo arba darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, kompetencijų ugdymo ar kvalifikacijos tobulinimo rezultatų fiksavimo ir saugojimo tvarką; 15. Užtikrinti, kad pirkimo dokumentuose tiekėjui būtų nustatyti švietimo ir mokymų paslaugų suteikimo fakto įforminimo reikalavimai ir jų būtų laikomasi. 16. Užtikrinti, kad viešojoje erdvėje skelbiama informacija apie organizuotus mokymo renginius atitiktų faktinius duomenis.	14. Informacijos apie valstybės tarnautojo kvalifikacijos tobulinimo rezultatus fiksavimo ir saugojimo pareiga, taip pat jos įgyvendinimo terminai ir subjektai, yra reglamentuota Aukštesniųjų vadovų kompetencijų ugdymo ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“. Todėl papildomas šių nuostatų perkėlimas į įstaigos vidaus teisės aktą laikytinas pertekliniu ir neatitinkančiu teisėkūros ekonomiškumo principo. 15. Į pasiūlymą planuojama atsižvelgti. DSA atkreipia dėmesį, kad Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ 24.4.4¹ punkte nurodyta, kad <i>Pirkimo sutarties turiniui nustatyti reikalavimai taip pat gali būti netaikomi raštu sudaromai sutarčiai, jeigu numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 15 000 Eur (penkiolika tūkstančių eurų)</i> (be pridėtinės vertės mokesčio) arba kai sutarties turinys yra vienodas visiems tokių prekių, paslaugų ar darbų gavėjams ir tiekėjas sutarties turinio nekeičia pagal individualius poreikius. VPI 72 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad supaprastinto pirkimo ir šio įstatymo 2 priede nurodytų socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų tarptautinio pirkimo atvejais perkančioji organizacija, vykdydama neskelbiamas derybas šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose, 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, 5 ir 6 dalyse nustatytomis	

		<i>sąlygomis, gali pirkimo sutartį sudaryti nesilaikydama šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems etapams taikomų ir kitų šio įstatymo pirkimo procedūroms bei pirkimo sutarties turiniui ir formai nustatytų reikalavimų.</i> VPT pateiktame išaiškinime⁹ nurodyta, kad VPĮ 72 str. 3 dalies nuostata „nesilaikyti etapams taikomų ir kitų šio įstatymo pirkimo procedūroms bei pirkimo sutarties turiniui ir formai nustatytų reikalavimų“, <i>reiškia, kad minėtoje VPĮ 72 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais galima:</i> • <i>pirkimą vykdyti ne CVP IS priemonėmis, o pasiūlymus gauti žodžiu arba raštu (el. paštu, vokuose, ne vien CVP IS priemonėmis). Visgi įvertinkite, ar pirkimą vykdyti ne CVP IS priemonėmis bus greičiau ir ar nebus pažeisti viešųjų pirkimų principai, kai perkama ne iš vienintelio tiekėjo;</i> • <i>pirkimo dokumentuose neprivaloma nustatyti tiekėjų pašalinimo pagrindų;</i> • <i>neprivaloma reikalauti pateikti EBVPD; neprivaloma reikalauti pateikti galutinių pasiūlymų;</i> • <i>sudarant sutartį nėra privaloma taikyti Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos ir kt.;</i> • <i>sudaryti sutartį žodžiu, nors pirkimo sutarties vertė viršija 15 000 Eur (be PVM);</i> • <i>neprivaloma sudaryti viešojo pirkimo komisijos, o pirkimą gali vykdyti pirkimų organizatorius, jei tai neprieštaruja perkančiosios organizacijos patvirtintam pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašui.</i> VPĮ ir Mažos vertės pirkimų apraše numatytų išimčių reglamentavimo tikslas – užtikrinti greitą, lankstų ir administracine prasme paprastesnį prekių, paslaugų ar darbų įsigijimą. Papildomų,	
--	--	---	--

⁹ <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360012992000-K%C4%85-rei%C5%A1kia-nesilaikyti-etapams-taikom%C5%B3-ir-kit%C5%B3-pirkimo-proced%C5%ABroms-bei-pirkimo-sutarties-turiniui-ir-formai-nustatyt%C5%B3-reikalavim%C5%B3>

		teisės aktuose nenumatytų sąlygų įtvirtinimas iš esmės panaikintų šių pirkimų supaprastinimo esmę. Reikalavimas nustatyti detalią paslaugų rezultatų įforminimo tvarką sutartyse būtų neproporcingas siekiamiems tikslams. Tokios sutartys pasižymi ribota apimtimi, trumpa trukme ir nedidele rizika. Papildomų procedūrų taikymas reikalauja papildomų žmogiškųjų ir laiko resursų, kurių sąnaudos gali būti neadekvačios pačiai sutarties vertei. Atsižvelgiant į tai, kad: i) teisės aktai nenumato imperatyvaus reikalavimo pirkimų, vykdymų neskelbiamos apklausos būdu ar neskelbiamų derybų būdu, sutartyse nustatyti suteiktų paslaugų rezultatų įforminimo tvarką, tokios nuostatos įtraukimas į Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašą būtų neproporcingas, didintų administracinę naštą, prieštarautų pirkimų supaprastinimo tikslui ir nesukurtų pridėtinės vertės paslaugų kokybės užtikrinimui. ii) pastabos pateiktos konkrečiam švietimo ir mokymo paslaugų pirkimui, t. y. tik apibrėžtam pirkimo objektui, bendrų nuostatų įtraukimas į Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašą, kaip jau minėta, būtų netikslingas. Tokios nuostatos būtų per daug specifinės ir pritaikytos išimtinai šiam pirkimui, todėl negalėtų būti universaliai taikomos kitiems pirkimo objektams. Be to, bendrų nuostatų įtvirtinimas galėtų sukelti interpretavimo neaiškumų ateities pirkimuose, kurių pobūdis, apimtis ar reikalavimai skirtųsi nuo šio konkretaus atvejo. Todėl atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus ir aplinkybes, DSA parengs švietimo ir mokymo paslaugų pirkimų atmintinę, kurioje bus numatyti reikalavimai švietimo ir mokymų paslaugų suteikimo fakto įforminimui, bei su ja supažindins Pirkimo proceso dalyvius, siekiant užtikrinti vieningą praktiką visuose vykdomuose	
--	--	--	--

		švietimo ir mokymo paslaugų pirkimuose. 16. Į pasiūlymą planuojama atsižvelgti tiek, kiek tai susiję su DSA, kaip Pirkėjo pareigomis. Neformaliojo švietimo programų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. V-568“ Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. spalio 25 d. įsakymo Nr. V-1217 „Dėl kvalifikacijos tobulinimo programų ir renginių registro reorganizavimo ir neformaliojo švietimo programų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo 19 punktas numato, kad <i>Registro duomenų teikėjai yra mokyklos, laisvieji mokytojai, akredituotos kvalifikacijos tobulinimo įstaigos, kiti švietimo teikėjai (įstaiga, įmonė, organizacija, taip pat valstybės narės juridinis asmuo ar kita organizacija arba jų padaliniai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, kuriems švietimas nėra pagrindinė veikla), Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ketinantys ar vykdantys Programas, savivaldybės, Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras</i> (toliau – Duomenų teikėjai). Taip pat minėtų nuostatų 20.1 punktas numato, kad <i>Duomenų teikėjai atsako už pateiktų duomenų tikrumą, tikslumą, išsamumą.</i> Atsižvelgiant į tai, kad DSA neatsako už <i>pateiktų duomenų tikrumą, tikslumą, išsamumą, tačiau tais atvejais, kai</i> sutartyje bus numatyta privaloma programos akreditacija, <i>siekiant užtikrinti tinkamą sutarties vykdymą,</i> imsis papildomų veiksmų, įskaitant, bet neapsiribojant, akreditaciją patvirtinančių dokumentų reikalavimu, jų turinio peržiūra, bei sutarties vykdymo sustabdymu ar nutraukimu, jei nustatoma, kad akreditacijos reikalavimai nėra įvykdyti. DSA parengs švietimo ir mokymo paslaugų pirkimų atmintinę,	
--	--	---	--

		kurioje bus numatyti reikalavimai dėl akreditaciją patvirtinančių dokumentų patikrinimo bei su ja supažindins Pirkimo proceso dalyvius, siekiant užtikrinti vieningą praktiką visuose vykdomuose švietimo ir mokymo paslaugų pirkimuose.	
6. Nustatyti informacijos apie viešuosius pirkimus viešinimo ir saugojimo trūkumai – klaidingai skelbiamos sutartys, netinkamas dokumentų saugojimas CVP IS, nėra galimybės identifikuoti atsakingus asmenis bei neskelbiami pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašai – silpnina skaidrumą ir didina korupcijos riziką (<i>motyvai išdėstyti 3.6. poskyryje</i>).	20. Užtikrinti savalaikį ir tikslų duomenų, susijusių su viešaisiais pirkimais, viešinimą ir saugojimą, laikantis teisės aktuose nustatytų terminų ir turinio reikalavimų.	20. Pasiūlymas įgyvendintas. Pagal Skelbimų teikimo Viešųjų pirkimų tarnybai tvarkos ir reikalavimų skelbiamai supaprastintų pirkimų informacijai aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 1S-92 (redakcija iki 2024-11-30) 6¹ punkto nuostatą, Pirkimo vykdytojas, prieš pateikdamas skelbimą apie pirkimą CVP IS skiltyje „Vidiniai dokumentai“ (joje pateikiama informacija nėra viešai prieinama), privalo įkelti dokumentą, kuriame būtų nurodyta kaina arba sąnaudos, kurios bus naudojamos vertinant, ar pasiūlyme nurodyta kaina ar sąnaudos nėra per didelės, pirkimo vykdytojai nepriimtinos. <i>Prireikus patikslinti informaciją, įkeliamas papildomas dokumentas. Anksčiau įkelto dokumento turinys nekeičiamas, dokumentas iš CVP IS nešalinamas.</i> Jei pirkimas skaidomas į dalis, tokia informacija pateikiama dėl kiekvienos pirkimo dalies atskirai. <i>Šio punkto nuostatos netaikomos, jeigu informaciją apie kainą ar sąnaudas pirkimo vykdytojas pateikia viešai skelbiamuose pirkimo dokumentuose.</i> Vadovaujantis minėtu Skelbimų teikimo Viešųjų pirkimų tarnybai tvarkos ir reikalavimų skelbiamai supaprastintų pirkimų informacijai aprašo punktu, CVP IS pirkimo skiltis „Vidiniai dokumentai“ skirta iš esmės dokumento, kuriame būtų nurodyta kaina arba sąnaudos, įkėlimui ir tik tais atvejais, kai informacijos apie kainą ir sąnaudas nėra skelbiamuose pirkimo dokumentuose. Taigi CVP IS pirkimo skiltyje „Vidiniai dokumentai“ įkėlimui ir jų tikslinimui nėra nustatyti konkretūs reikalavimai (dėl formos, turinio, formato ar terminų), išskyrus Skelbimų teikimo Viešųjų pirkimų	

		tarnybai tvarkos ir reikalavimų skelbiamai supaprastintų pirkimų informacijai aprašo 6¹ punkte, nurodytą reikalavimą. Visais kitais atvejais, CVP IS pirkimo skiltis „Vidiniai dokumentai“ laikytina/ gali būti skirta perkančiosios organizacijos vidaus administravimui. Siekiant užtikrinti tinkamą CVPIS skilties „Vidiniai dokumentai“ įkeliamų dokumentų audito seką, DSA parengė CVPIS skiltyje „Vidiniai dokumentai“ įkeliamų dokumentų atmintinę, kurioje nurodyta įkeliamų dokumentų aplankai ir bei kad <i>prireikus patikslinti įkeltus dokumentus, įkeliamas papildomas dokumentas. Anksčiau įkelto dokumento turinys nekeičiamas, dokumentas iš CVP IS nešalinamas.</i> <i>Dėl žodinių sutarčių viešinimo:</i> Nuo 2025 m. sausio 1 d. Pirkimų valdymo sistemoje įdiegta integracinė sąsaja su Sąskaitų administravimo bendrąja informacine sistema (toliau -SABIS), kuri užtikrina automatizuotą duomenų mainų procesą tarp Pirkimų valdymo sistemos ir SABIS, sumažina rankinio darbo apimtį ir užtikrina duomenų tikslumą. Nuo 2025 m. sausio 7 d. SABIS gautos ir priimtos žodinės sąskaitos CVP IS paviešinamos automatiškai, todėl maksimaliai sumažinta rizika dėl žodinės sutarties duomenų nesutapties.	
9. Kitos pastabos			